

Bridging the gaps in stroke rehabilitation

ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง สูญเสียความสามารถหลายด้าน เช่น การช่วยเหลือตนเอง การเคลื่อนไหว การกลืน การสื่อสาร ส่งผลกระทบต่อทั้งทางกาย จิตใจ ครอบครัวและสังคม เป้าหมายของการฟื้นฟูในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง คือต้องการให้ผู้ป่วยมีระดับความสามารถสูงสุดตามศักยภาพ ถึงเป้าหมายตามที่ผู้ป่วยและครอบครัวคาดหวัง และกลับคืนสู่ครอบครัว สังคมอย่างมีความสุข

สถานการณ์ในปัจจุบัน ศักยภาพของการฟื้นฟูในประเทศไทยมีจำกัด มีเตียงสำหรับการฟื้นฟูประมาณ 400 เตียง ซึ่งไม่เพียงพอสำหรับประชากร 70 ล้านคน จำนวนของผู้ให้การรักษาไม่เพียงพอด้วย จึงทำให้เกิดช่องว่างในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง เช่น ผู้ป่วยได้รับการฟื้นฟูล่าช้าซึ่งทำให้เลยระยะการฟื้นตัวของระบบประสาท หรือมีภาวะแทรกซ้อนเกิดขึ้น ผู้ป่วยได้รับการฟื้นฟูไม่ครบถ้วนไม่เป็นไปตามความคาดหวังของผู้ป่วยและญาติ ผู้ป่วยเกิดภาวะพึ่งพิงกับผู้รักษาเนื่องจากผู้ป่วยและญาติไม่มั่นใจในการดูแลตนเอง

กระทรวงสาธารณสุขจึงจัดให้มี **intermediate care service** ในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง เพื่อให้ผู้ป่วยที่หมดข้อบ่งชี้ในการรักษาในระยะเฉียบพลันในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิหรือทุติยภูมิ ซึ่งเดิมจะถูกจำหน่ายออกจากโรงพยาบาลโดยบางส่วนไม่ได้รับการฟื้นฟู ในอนาคตอันใกล้จะมีระบบส่งต่อผู้ป่วยเพื่อฟื้นฟูต่อเนื่องที่โรงพยาบาลชุมชนใกล้บ้าน ซึ่งทำให้ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองเข้าถึงบริการด้านฟื้นฟูมากขึ้น และภาควิชาเวชศาสตร์ฟื้นฟู คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ได้จัดทำ **“โครงการ disabled free”** เพื่อเป็นแนวทางการฟื้นฟูผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง โดยความความร่วมมือของสหสาขาวิชาชีพให้การดูแลที่เป็นองค์รวม ครอบคลุม และปิดช่องว่างต่างๆของการรักษา ซึ่งจะกล่าวถึงในการเสวนาครั้งนี้